

Laura Burgers & Simon Burgers

Het Morelli principe

Drie dagen om een ramp te voorkomen

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

1 Adam

De gevangenisdeur klikt open. Ik stap naar binnen.

De bewaker achter het loket heeft grote oren. Hij schuift een bakje onder de kogelvrije glasplaat door.

‘Leg daar je metalen spullen in.’

Ik doe mijn sleutels, portemonnee en mobiel in het bakje.

‘En je legitimatie.’

Ik haal mijn paspoort uit mijn zak en leg het erbij. De bewaker trekt het bakje naar zich toe. Hij slaat mijn paspoort open en frons zijn wenkbrauwen. ‘Adam Reder?’

Ik knik.

‘Zestien jaar...’ mompelt de bewaker. Hij ziet eruit als een kreeft in een aquarium, mistroostig en wantrouwend.

Vluchtig bekijkt hij mijn pasfoto en werpt dan vanachter zijn glasplaat een blik op mij. Mijn zwarte sluikehaar en bruine ogen komen overeen met de foto.

De bewaker tuurt op zijn computerscherm. De rimpels in zijn nek puilen over zijn kraag. Tien seconden is het doodstil. Dan prevelt hij: ‘Je bezoek is aangemeld.’

Met een dikke wijsvinger gebaart hij naar de vergrendelde deur achter het detectiepoortje. ‘Mijn collega komt je zo halen. Hij brengt je naar de bezoekersruimte.’

Ik knik weer. De bewaker buigt zijn hoofd verder naar het scherm. Er ontstaat een onderkin boven zijn stropdas. ‘Je komt dus voor Bosboom...’

‘Ja. Voor Ernst Bosboom.’

‘Familie?’

‘Nee, meneer.’

‘Maar je kent hem wel?’

‘Ik heb hem nog nooit ontmoet.’

De wenkbrauwen van de bewaker schieten omhoog. ‘Lekkere jongen, die Bosboom... Niet voor het eerst veroordeeld... Bedreiging, geweld, schieten... Wat moet je bij die gast?’

‘Ik ga hem interviewen.’

‘Jij? Je bent toch geen journalist!’

‘Jawel. Schoolkrantjournalist.’

‘Het is hier anders geen school.’

‘Daarom juist. Ik wil iets speciaals doen.’

‘Hm. Waarom zou je...’

‘Ik wil een wedstrijd winnen. De wedstrijd van beste schoolkrantreportage van het jaar.’

2 Wicky

Wat ik tegen de bewaker heb gezegd is niet de hele waarheid.

Ik wil die wedstrijd winnen. Maar niet in mijn eentje. Het idee komt van Wicky Tadema. Dat is een meisje uit mijn klas. Ze zit buiten op me te wachten in het parkje naast de gevangenis.

Vorig schooljaar ben ik blijven zitten. Volgens mijn moeder zat ik in een droomfase. Ik wist niet wanneer we een proefwerk hadden, was dus nooit voorbereid en haalde alleen maar onvoldoendes. Ik was bezig met andere dingen. Voetbal, tekenen.

Nu ben ik in een klas beland met ukkies die allemaal jonger zijn dan ik. Ze zijn vrij irritant, die kleuters uit de derde. Ik ga eigenlijk alleen om met Wicky. Zij is de hoofdredacteur van de schoolkrant, ik ben de vormgever. Wicky is een geboren journalist. Ze kan schrijven, ze heeft ideeën, ze heeft lef. Ze kan goed luisteren, ze is vlug van begrip. Ze is grappig. En ze kent massa's gekke woorden en uitdrukkingen.

Twee weken geleden wilde ik in de grote pauze een rondje om de school lopen met wat vrienden uit de vierde, mijn vorige klas. Bij de grote deuren word ik plotseling op mijn schouder getikt. Achter me staat Wicky. Door de tocht bij de ingang waaien haar blonde krulhaartjes alle kanten op.

'Adam?' vraagt ze vriendelijk. 'Kunnen we elkaar spreken? Onder vier ogen?'

Ik merk dat mijn vrienden Wicky bekijken. Ze heeft een glanzend truitje aan dat vrij strak zit. Mijn vrienden zeggen niks, maar beginnen wel naar elkaar te grinniken.

Ik zeg hun dat ze niet op me hoeven wachten, loop met Wicky mee naar een stil stuk gang en vraag wat er aan de hand is.

‘De schoolleiding is gek geworden,’ antwoordt ze rustig. ‘Ze dumpen ons volgend jaar als redactie van de schoolkrant.’

‘Dat geloof ik niet!’

‘Echt waar. We worden geloosd. Gewoon, zoals je beschim-meld scheepsbeschuit overboord kiepert.’ Wicky’s stem klinkt kalm en opgewekt. Alsof ze het zelf wel amusant vindt. ‘Je weet toch van dat zeilschip?’ vraagt ze.

‘Tuurlijk,’ zeg ik.

Ik weet dat volgend jaar een paar leerlingen mee kunnen met een zeiltocht rond de wereld. De acht leerlingen die het meeste geld van sponsors inzamelen, mogen meevaren. Onze onder-directeur, Gerard Werkman, zegt voortdurend dat het een eer is om mee te gaan. Dat het zeilproject geweldig zal zijn voor de naam van onze school. En dat de leerlingen zo gestimuleerd worden creatief over sponsors na te denken. Terwijl iedereen weet dat de vriendengroep van Rupert Avercamp het meeste geld gaat ophalen. De vader van Rupert zit in de directie van Shell. Hij heeft aangekondigd zo veel bij te leggen als nodig is om zijn zoon op deze fantastische manier ‘tot man te maken’.

Wicky leunt tegen de muur met kapstokken. ‘De nieuwe redactie, dat worden de acht kakkers die mee mogen op die zeilboot. Er wordt dan iedere week een stukje geschreven door een van die braakballen. Meneer Werkman hoopt voor elkaar te krijgen dat het *Hoogegevens Nieuwsblad* die stukjes gaat opnemen. Zou goed zijn als publiciteit voor de school.’

‘Dat slaat nergens op,’ zeg ik. ‘Waarom kunnen die stukjes niet gewoon in de schoolkrant?’

‘Zei ik ook tegen Werkman,’ antwoordt Wicky terwijl ze de gelakte nagels van haar hand bestudeert. ‘Maar volgens hem stelt de schoolkrant nu niks voor. Helpt die niet de naamsbekendheid

van onze school te vergroten.’

Ik begin kwaad te worden. Een schoolkrant is toch geen reclameblaadje? Alle leerlingen verslinden onze krant, iedere keer dat die uitkomt – en daar gaat het om.

‘Kunnen wij geen schoolkrant maken en zij een zeilverslag? Los van elkaar?’ vraag ik verontwaardigd.

Ik span me nogal in voor die schoolkrant. Uren zit ik te werken aan mijn logo’s, mijn covers, mijn tekeningen.

‘Vroeg ik ook aan Werkman,’ zegt Wicky. ‘Maar zoals je weet is die man zo flexibel als een blok beton. En hij zei dat het hem geen verdriet doet een jaartje verlost te zijn van onze roddeltjes.’

Ik begrijp het. We weten allebei dat de schoolleiding niet blij was met ons artikel over leraren die niet kunnen uitleggen. En al helemaal niet met ons verslag van lessen waar het een klerezooi is, een verslag met een puntensysteem erbij om chaos in een klas te scoren. (1 punt: leraar vraagt of het wat stiller kan; 5 punten: achter in de klas wordt een karatewedstrijd georganiseerd.)

‘Adam, wat kijk je verontwaardigd. Je lijkt wel een dinosaurus die net gehoord heeft dat hij gaat uitsterven,’ zegt Wicky met een onderdrukt lachje.

Ik ben inderdaad razend. Waarom blijft Wicky zo rustig? ‘Luis-ter,’ vervolgt ze, ‘ik heb een plan.’

Dan vertelt ze over een wedstrijd. Een landelijke wedstrijd van ‘de beste schoolkrantreportage van het jaar’. Met als hoofdprijs: 1500 euro en een publicatie van de schoolkrant als bijlage van het *Algemeen Dagblad*. Oftewel, een oplage van de schoolkrant in honderdduizend exemplaren. Met als resultaat bekendheid van onze school in heel Nederland.

‘Ik dacht er toch al over aan die wedstrijd mee te doen,’ legt Wicky uit. ‘En ik heb er nu een goed idee voor. Mijn moeder werkt toch bij de catering van de gevangenis, hier in Hoogeveen? Ik wil een interview in de schoolkrant met een van die ge-

vaarlijke gedetineerden. Wat heeft hij gedaan en waarom.'

'Cool...'

'Mijn moeder kan het misschien voor me regelen. Ik heb alleen één probleem en dat ga jij voor me oplossen.' Wicky tikt me op mijn borst. 'De deadline van die wedstrijd is namelijk over twee weken.'

'Dus?' vraag ik. 'Als iemand snel goede stukken schrijft ben jij het.'

'Ik ga dat stuk schrijven. Maar je moet minimaal zestien zijn voor een bezoek aan een gevangenis. Ik ben pas vijftien. Daarom wil ik dat jij die misdadiger gaat interviewen.'

Ik kijk haar diep in haar blauwe ogen.

'Deal,' zeg ik.

Een week later mailt Wicky me de volgende scan:

VERKLARING

Hierbij verklaar ik, Ernst Bosboom, dat ik bereid ben Adam Reder te ontvangen op het bezoekuur van donderdag 6 mei aanstaande; dat ik akkoord ga met een schriftelijke weergave van ons gesprek in de schoolkrant van de Scholengemeenschap Hoogeveen en dat ik er geen bezwaar tegen maak dat het interview ook in een ander medium openbaar wordt gemaakt.

Ernst Bosboom

3 Ernst

Ernst Bosboom zit tegenover me.

In de bezoekersruimte van de gevangenis in Hoogeveen is het rustig. De meeste tafels en stoelen zijn leeg. Alleen aan de tafel rechts van ons zit een andere gevangene met zijn bezoek te praten. In alle vier de hoeken van de zaal staat een bewaker.

Bosboom is zo lang dat hij nauwelijks op zijn stoeltje past. Zijn donkerblonde haar hangt half over zijn oren. Ik schat hem achter in de dertig.

‘Hoe... maakt u het?’ begin ik voorzichtig terwijl ik mijn blocnote en potlood op tafel leg.

Bosboom zakt onderuit op zijn stoel. Links van hem is een hoog raam met tralies, buiten schijnt de zon. Het licht dat naar binnen valt weerkaatst op Bosbooms gezicht. Zijn ogen en die van mij hebben elkaar nog geen moment losgelaten.

‘Dat vraag je aan een veroordeelde?’ zegt hij met een spottend lachje. Ik wil me verontschuldigen, maar hij vervolgt: ‘Naar omstandigheden goed. Weet jij iets van gevangenissen?’

Ik begrijp niet goed waar hij op doelt.

‘Ik heb hier weinig last,’ gaat Bosboom verder. ‘Als je eerst een half café en vervolgens wat agenten kort en klein hebt geslagen, word je met rust gelaten door de andere gevangenen. Dat is wel anders voor gastjes die oude vrouwtjes beroven, of voor kinderkrachters.’ Bosboom snuift. ‘Die hebben hier geen leven.’

Hij heeft zijn enorme handen naast elkaar op tafel gelegd. Ze zijn hoekig en stevig, als grijpers van graafmachines. Bosboom

lijkt me inderdaad geen man om ruzie mee te zoeken. ‘Ik heb wel eens gehoord dat je misdaad heel belangrijk is voor je status in de gevangenis,’ bevestig ik zijn woorden.

Hij zwijgt.

Hoe moet ik verder? Ik heb nog nooit iemand geïnterviewd. Onhandig vraag ik: ‘Die avond in het café, daarvoor zit u hier, toch?’

‘Klopt.’ Dat wist ik eigenlijk al uit een krantenartikelje dat Wicky me had laten zien.

Weer zwijgen we allebei. Dan voegt hij toe: ‘Althans, ik moet extra lang zitten omdat ik wel eens eerder iemand een mep had verkocht.’

Het valt me nu op dat hij geen plat accent heeft. Ernst Bosboom is geen straatjongen. Voor het eerst laat ik zijn blik los en beweeg ik mijn potlood over het papier.

‘Hebt u dan al eerder vastgezet?’ vraag ik.

‘Nee, die andere keren kwam ik eraf met een taakstraf. In Nederland moet je behoorlijk ver gaan voor je hier terecht komt.’

‘En wat voor straf hebt u nu gekregen?’

‘Twee jaar zitten.’

‘Hoe lang moet u nog?’

‘Ruim een half.’

‘Hoe komt u de dag door?’

‘Veel slapen. Tv-kijken. Nadenken.’

‘En wat denkt u dan?’

‘Gaat je niks aan. Gedachten zijn vrij.’

‘Hebt u geen hobby’s?’

‘Ik deed aan foto’s maken. Maar dat is hier verboden.’

Zijn ogen priemen nog altijd in die van mij. Weer weet ik niks te zeggen. Dan denk ik aan de instructies van Wicky, die ze me gaf vlak voor ik dit gebouw in ging. ‘Luister, Adam,’ heeft ze gezegd. ‘We willen weten wat die Bosboom precies heeft gedaan en

vooral waarom. De misdaad en het motief, daar gaat het om.'

De misdaad dus.

'Hoeveel mensen hebt u in elkaar geslagen in dat café?' vraag ik.

'Vier voor de politie kwam, toen kwamen er twee agenten.'

'Toen was het dus zes tegen een...'

'Nee, er lagen er al een paar te janken op de grond. Ik was link. Extreem link.'

'Geweld gebruiken tegen de politie geeft toch extra straf?'

'Net als schieten met een vuurwapen.'

'Een vuurwapen?'

'Ja, een pistool. Ik heb niemand geraakt, hoor. Ik mikte expres naast hun hoofden. Ik wilde gewoon dat ze met hun poten van me afbleven.'

'Had u gedronken?'

Bosboom laat een smalend lachje horen. 'Ik zat daar niet aan de verse muntthee,' zegt hij.

'Dus u was dronken?'

'Dat zou je kunnen zeggen, ja.' Hij is even stil. 'Luister, jochie. Ik ben er heus niet trots op. Het was een ontzettend stomme fout.'

'Waarom deed u het dan?'

'Ik heb mezelf niet altijd onder controle. Noem het maar een systeemfout in mijn brein. Twee draadjes die verkeerd zijn verbonden.'

'Maar u had toch wel een reden voor wat u deed?'

'Voor zoiets is geen goede reden.'

'Maar u ging niet iedere avond met een vuurwapen op zak naar een café om er daar op los te slaan en te schieten...'

Voor het eerst kijkt Bosboom even naar het raam, waardoor er ook op de andere kant van zijn gezicht zonlicht valt. 'Er is inderdaad altijd wel een aanleiding,' mompelt hij. 'Dat kan van alles

zijn. Je bent er net uitgeknikkerd door je vriendin, bijvoorbeeld.'

'Woonde u bij uw vriendin?'

Hij draait zijn hoofd terug, vestigt zijn blik weer op mij. 'Vroeger, ja.'

'Ziet u haar nog?'

'Nee, het is uit. Ik zei toch dat ik eruit geknikkerd was?' Hij klinkt geërgerd. 'Ik heb zelfs een verbod gekregen om me in haar straat te vertonen.'

'Is dat lastig voor u?' vraag ik. 'Ik bedoel, woont ze ergens waar u vaak moet zijn?'

'Nee, in een dorp hier in de buurt. Moet je echt een omweg voor maken. Maar goed, voorlopig hoef ik helemaal nergens vaak te zijn, behalve binnen de vier dikke muren van dit gebouw.'

'Wat is ze voor iemand?'

'Lief, mooi. Creatief. Ze maakt kaarsen. Maar waarom wil je dat weten?'

'O, zomaar...' Ik slik. 'Op internet zag ik dat u bij een bedrijf hebt gewerkt.'

'InfoSafe, ja.'

'Wat deed u daar?'

'Ik ben informatie-analist.'

'Het spijt me, maar ik weet niet wat dat inhoudt.'

'Weet je wat InfoSafe doet?' vraagt Bosboom.

'Nee, sorry.'

'Computerbeveiliging. Ze doen de beveiliging van alle grote telefoon- en internetmaatschappijen van Nederland.'

Ik sis tussen mijn tanden en zeg: 'Dat is geen kleine markt.'

'Zeker niet,' antwoordt hij.

'Wat hield uw werk daar in?'

'Ik was mededirecteur. Mijn collega deed vooral de verkoop, ik bedacht de beveiligingssystemen. Nu ben ik natuurlijk ontsla-

gen.' Ernst Bosboom zakt nog wat verder onderuit op zijn stoel.

'U bent dus heel slim,' zeg ik. 'Want dat is ingewikkeld werk.'

Er verschijnt weer zo'n spottende glimlach op zijn gezicht. 'Ik hou niet van geslijm. Heb je al genoeg voor je schoolkrantje, jochie?' vraagt hij.

Wat moet ik hierop zeggen? Ik kan niks nieuws bedenken en daarom vraag ik maar: 'Wilt u de avond misschien nog een keer samenvatten?'

Hij lacht naar me. Ergens vind ik hem sympathiek, besef ik.

'Ik was in de Hoofdstraat uit eten geweest met mijn zakenpartner,' vertelt hij. 'Had toen al behoorlijk wat op. Daarna ben ik in mijn eentje naar dat café gegaan en heb het op een zuipen gezet. Vervolgens begon iemand aan de bar irritant te doen, werd ik link en heb ik erop los geslagen. Volgens het politierapport hadden een paar mensen zwaar lichamelijk letsel.'

Hij is steeds zachter gaan praten en knijpt zijn ogen tot spleetjes. 'Ben jij te vertrouwen, jongetje?' fluistert hij.

'Eh, ja,' antwoord ik een beetje dommig.

'Binnenkort gaat er iets ergs gebeuren in Nederland. Een ongeluk. Er gaan doden vallen.'

Verbaasd laat ik zijn woorden op me inwerken. 'Een ongeluk? Wanneer?'

'Weet ik niet. Ik vreet me op van ergernis dat ik er niets aan kan doen.'

'Wat voor ongeluk dan?'

'Weet ik ook niet,' zegt Bosboom. En na een korte pauze voegt hij toe: 'Als jij dat nou eens uitzocht... Dat zou een leuk artikel voor je krantje opleveren! Beter dan dit interview-van-niks!'

'Ik zou niet weten waar ik moest beginnen...'

'Probeer er eerst maar eens achter te komen wat de laatste plannen zijn van mijn vroegere bedrijf.'

'Maar hoe moet ik te weten komen wat die plannen zijn?' vraag ik.

‘Dat bedenk je zelf maar,’ antwoordt Bosboom. Hij kijkt dwars door me heen, lijkt het. Dan zegt hij, haast mokkend: ‘Ach, laat ook maar. Ik weet er eigenlijk niets van. Trouwens, je zou jezelf nog in gevaar brengen.’

Ik stamel: ‘In dat geval kan ik me er beter niet mee bemoeien.’ Ik heb kippenvel, zie ik.

‘Nee, natuurlijk,’ zegt hij. ‘Laat maar zitten, dus.’

We zeggen allebei niks. Hij blijft me doordringend aankijken. Om de stilte te doorbreken vraag ik: ‘Komt u eigenlijk uit Hoo-geveen?’

‘Nee, uit Rotterdam. En jij? Ben je allochtoon of zo?’